

شیوه نامه کیفیت بخشی به آموزش های مهارتی و افزایش بهره وری

در مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای / هنرستان های استثنایی

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

۱۳۹۹

مقدمه

یکی از مهمترین اجزای برنامه ریزی آموزشی و درسی دانش آموزان با نیازهای ویژه توجه به تربیت حرفه ای و شغلی آنان می باشد تا زمینه حضور فعال دانش آموزان را در جامعه فراهم سازد.

ماهیت آموزش های حرفه ای در مدارس با نیازهای ویژه به گونه ای است که اجرای آموزش های عملی و مهارتی منجر به تولید محصول و یا ارائه نوعی از خدمات گردد؛ که این امر در بسیاری از رشته های مهارتی وجه تفکیک ناپذیر از آموزش است. از سوی دیگر در این مدارس امکانات و ظرفیت های بالقوه ای وجود دارد که با هدایت، نظارت و همکاری دست اندرکاران، منجر به ارتقاء همه جانبه آموزش و یادگیری دانش آموزان، استفاده بهینه و افزایش بهره وری از منابع مدارس می شود.

ضرورت اجرا

با نگاه به اهداف کلان آموزش حرفه ای به دانش آموزان، افزایش کارایی و اثر بخشی این آموزش ها و ایجاد زمینه مناسب برای هدایت آنان به سمت اشتغال، ترویج و تقویت کارگروهی و اخلاق حرفه ای و تغییر نگرش جامعه در خصوص توانمندی این گروه از دانش آموزان، جز در سایه اجرای آموزش های تولید محور محقق نخواهد شد. از این رو مدارس دانش آموزان با نیازهای ویژه باید زمینه ساز تربیت نیروی انسانی کارآمد برای جامعه باشد.

بررسی اسناد بالا دستی مانند سند چشم انداز، سیاست های کلی (اقتصاد مقاومتی، اصلاح الگوی مصرف، اشتغال و ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش) ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، سند برنامه درسی انطباق یافته، اساسنامه سازمان و سیاست های اجرایی سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور موید این مهم می باشد.

اهداف

- ارتقای اثربخشی و کارایی آموزش های مهارتی از طریق توسعه دانش و مهارت در دانش آموزان
- ارتقاء سطح مهارت های عملی در دانش آموزان با توجه به نیازهای بازار کار بومی در جهت افزایش بهره وری و فراهم نمودن زمینه های خود اشتغالی پس از فارغ التحصیلی
- توسعه و تقویت احساس خود باوری و ارزشمندی در دانش آموزان
- ایجاد خودکفایی اجتماعی اقتصادی با فراهم نمودن زمینه های مناسب برای تولید محصولات با کیفیت
- تامین بخشی از منابع مالی مورد نیاز مدرسه

استنادات قانونی

- ۱- بند ب تبصره ۷۵ قانون بودجه سال ۱۳۶۲ و آئین نامه اجرائی مربوط مصوب هیأت محترم وزیران شماره ۸۲۲۴ مورخ ۱۳۶۲/۰۴/۲۷ و اصلاحیه ماده ۱۵ مصوبه فوق در سال ۱۳۷۰
- ۲- موضوع ماده ۴۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
- ۳- بندهای ۱، ۳ و ۵ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی
- ۴- بندهای ۱ و ۲ سیاست های کلی اشتغال
- ۵- هدف های عملیاتی ۶ و ۱۸ و راهکار ۵ - ۱۸ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

- ۶- سیاست های ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص نظام تحول بنیادین آموزش و پرورش
- ۷- بند ۸ ماده ۳ اساسنامه سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
- ۸- ماده ۱۴ فصل پنجم قانون حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت (مورخ ۹۶/۱۲/۲۰)
- ۹- ماده ۵ سیاست های اجرایی سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

مراحل اجرای شیوه نامه

- ۱- تشکیل کار گروه استان
- ۲- تشکیل کارگروه مدرسه برای برنامه ریزی در جهت تولید و ارائه خدمات
- ۳- تصویب طرح تولیدی یا ارائه خدمات در کارگروه مدرسه
- ۴- انعقاد قرارداد مدرسه در خصوص پذیرش و انجام سفارش و فروش محصولات و ارائه خدمات با بخش های داخل و خارج از آموزش و پرورش (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) برابر مقررات مربوطه
- ۵- واریز تمامی وجوه دریافتی موضوع این شیوه نامه به حساب درآمد اختصاصی استان
- ۶- ارسال گزارش عملکرد سالیانه به کارگروه استان شامل درآمدها، هزینه ها و صورت جلسات

ساختار

به منظور برنامه ریزی صحیح و اجرای بهینه شیوه نامه "کیفیت بخشی به آموزش های مهارتی و افزایش بهره وری در مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای/ هنرستان های استثنایی" کارگروه های استانی و مدرسه ای با وظایف تعیین شده به شرح زیر تشکیل می شوند.

کار گروه استان

با عنایت به توضیح ۳ ماده ۴ آیین نامه "بند ب تبصره ۷۵ قانون بودجه"، رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان می تواند کار گروهی مشورتی با ترکیب زیر تشکیل دهد:

- ۱- مدیر کل آموزش و پرورش استان (رئیس کارگروه)
- ۲- رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان (دبیر کارگروه)
- ۳- معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی اداره کل آموزش و پرورش استان یا نماینده ایشان
- ۴- نماینده معاون آموزش متوسطه اداره کل آموزش و پرورش استان
- ۵- کارشناس مسئول آموزش اداره آموزش و پرورش استثنایی استان
- ۶- نماینده اداره آموزش های فنی و حرفه ای و کاردانش استان
- ۷- کارشناس آموزش گروه ذیربط اداره آموزش و پرورش استثنایی استان
- ۸- ۲ نفر از مدیران مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای/ هنرستان های استثنایی در زمینه های صنعت، کشاورزی و خدمات که بیشترین فعالیت و درآمد را داشته اند. (به انتخاب رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان)

تبصره ۱- در صورت نیاز از یک نفر صاحب نظر در خصوص رشته های مهارتی به عنوان مدعو (بدون حق رأی) دعوت می شود.

تبصره ۲- تشکیل جلسات کار گروه استان حداقل هر دو ماه یکبار الزامی است.

وظایف کار گروه استان

- ۱- بررسی وضعیت فضای کار گاهی، تجهیزات مورد نیاز اجرای پروژه (رشته های مهارتی)، وضعیت نیروی متخصص مورد نیاز و عوامل اجرایی
- ۲- بررسی و تصویب طرح های توجیهی ارسالی از کارگروه مدرسه
- ۳- مساعدت در حل مسائل مالی و بازاریابی مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای / هنرستان های استثنایی مجری
- ۴- معرفی تولیدات مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای / هنرستان های استثنایی مجری شیوه نامه از طریق پایگاه اطلاع رسانی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان
- ۵- انعکاس نظرات و پیشنهادات به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
- ۶- بررسی عملکرد و نظارت بر مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای / هنرستان های استثنایی مجری
- ۷- رسیدگی و پیگیری تخلفات احتمالی و شکایات واصله و اتخاذ تصمیمات مقتضی بر اساس ضوابط مربوطه و یا پیگیری از طریق مراجع قانونی دیگر
- ۸- ارائه پیشنهادات و یا ارجاع بعضی موارد به سازمان آموزش و پرورش استثنایی عندالزوم و اجرای تصمیمات آن
- ۹- ارسال گزارش عملکرد مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای / هنرستان های استثنایی مجری به صورت سالانه به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور شامل درآمدها، هزینه ها، صورت جلسات و

کارگروه مدرسه

با توجه به ساختار کارگروه استانی و به منظور اجرای صحیح مفاد شیوه نامه در سطح مدارس، کارگروهی متشکل از افراد زیر در مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای / هنرستان های استثنایی مجری تشکیل می شود:

- ۱- مدیر مدرسه (رئیس کارگروه)
- ۲- معاون مدرسه به عنوان متصدی امور مالی کارگروه
- ۳- رئیس انجمن اولیا و مربیان
- ۴- نماینده دبیران
- ۵- کارشناس مسئول آموزش / کارشناس آموزش گروه ذیربط اداره آموزش و پرورش استثنایی استان

وظایف کارگروه مدرسه

- ۱- برنامه ریزی در جهت اجرای بهینه امور تولیدی، خدماتی مدرسه و هدایت فعالیت ها*
- ۲- تهیه طرح های توجیهی و ارایه به کارگروه استان جهت تصویب
- ۳- هماهنگی و همکاری لازم با کارگروه استان در اجرای قراردادهای تولیدی، خدماتی و ارائه خدمات مشاوره ای
- ۴- تهیه و تنظیم قراردادهای با توجه به آیین نامه اجرایی موضوع بند ب تبصره ۷۵ قانون بودجه سال ۱۳۶۲ کشور و اصلاحیه های مصوب بعد از آن، نظارت بر اجرای دقیق قراردادهای و پرداخت حق الزحمه عوامل اجرایی طبق ضوابط و مقررات و نگهداری اسناد مربوطه
- ۵- نرخ گذاری محصولات تولیدی و خدماتی و تعیین دستمزد افراد در انجام امور مختلف با نظر افراد صاحب نظر و خبره طبق مقررات و ضوابط مربوط، عرف محلی و دستورالعمل های ابلاغی

- ۶- مستند کردن امور مالی (هزینه ها، درآمدها، سود و مصرف آن) و تعیین نحوه سرمایه گذاری در طرح های مدرسه و ارسال گزارش به مراجع ذیربط
- ۷- بررسی پیشنهادات و نظرات گروه های آموزشی، دانش آموزان، کارکنان و انجمن اولیا و مربیان
- ۸- رسیدگی به تخلفات و شکایات احتمالی، بررسی تنگناها و نارسایی های احتمالی، تصمیمات مقتضی براساس ضوابط و اختیارات و یا ارجاع آن به هیأت های مافوق
- *تذکر: امور تولیدی و خدماتی مدرسه می بایست به نحوی باشد که فعالیت های تولیدی و خدماتی، اهداف آموزشی را تحت الشعاع خود قرار ندهد.

نحوه اجرای شیوه نامه

- ۱- اجرای شیوه نامه در مدارس دوره دوم متوسطه حرفه ای/ هنرستان های استثنایی برای دو سال به صورت آزمایشی اجرا می شود.
- ۲- ادارات آموزش و پرورش استثنایی استان ها موظفند با توجه به فضاهای کارگاهی، تجهیزات، نیروی انسانی متخصص مربوط به رشته های مورد نظر و ...، حداقل دو مدرسه را برای تولید محصول و یا ارائه خدمات انتخاب نمایند.
- ۳- ادارات آموزش و پرورش استثنایی استان ها می بایست مدارس منتخب جهت اجرای این شیوه نامه را به منظور بررسی و نظارت به سازمان آموزش و پرورش استثنایی اعلام نمایند.

الزامات اجرایی شیوه نامه

- ۱- تمامی دبیران کارگاهی و هنر آموزان مجری این شیوه نامه می بایست از نیروی انسانی شاغل در مدرسه مجری باشند.
- ۲- تمامی آموزش گیرندگان می بایست از دانش آموزان مدرسه مجری باشند.
- ۳- منابع مالی مورد نیاز، به استناد ماده ۱۴ آیین نامه اجرایی، در حدود اعتبارات مصوب از محل وصول درآمد اختصاصی حاصل از تبصره ۷۵ تامین خواهد شد و درآمدهای حاصله می بایست مطابق مقررات توسط کارگروه مدرسه هزینه گردد.
- ۴- تمامی فعالیت ها و پروژه های مربوط باید بر اساس رشته های موجود در مدرسه برنامه ریزی شود.